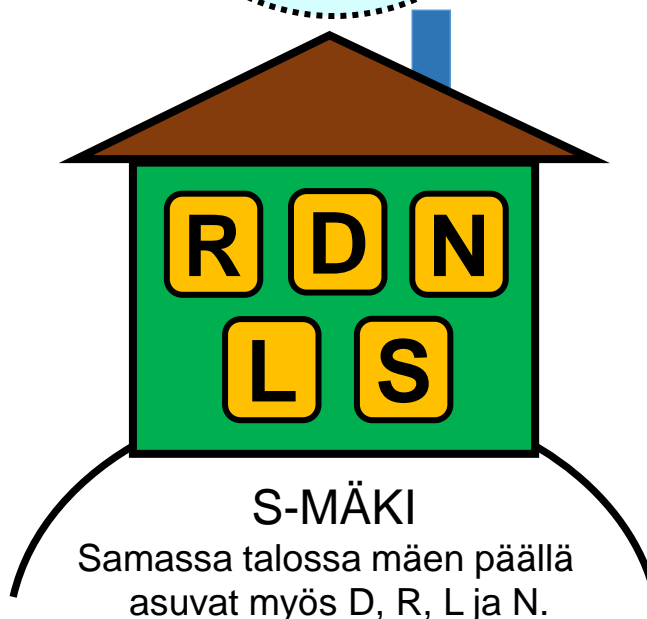

Keski-Suomen hyvinvointialue
Kuntoutus/Puheterapia

OHJEET S-ÄÄNTEEN HARJOITTELUUN

S-ÄÄNNE:

- 1) S-äänne ääntyy niin, että kielenkärki nousee yläetuhampaiden taakse hammasvallille (S-mäki).
- 2) Samassa paikassa ääntyvät myös **D, R, L** ja **N** -äänteet.
- 3) Kieli on leveänä, ja sen keskellä on pieni vako, jota pitkin ilmavirta tulee ulos.
- 4) Kieli ei tule hampaiden väliin, eikä osu lainkaan hampaisiin.
- 5) Ylä- ja alahampaiden välissä on pieni rako!

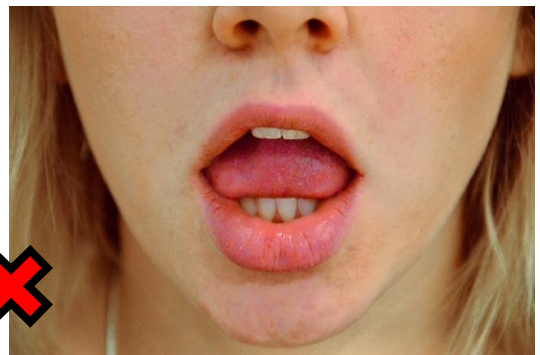

S-äänne ääntyy ylähampaiden takana. Huomaa, että S-äännettä tuottaessa hampaiden väliin jää pieni rako!

S-äänne oikein tuotettuna näyttää tältä:

S-äänne ääntyy hampaiden välistä.

S-äänne ääntyy alahampaita vasten.

S-äänne ääntyy hampaat yhdessä.

S:N TIKKAAT

Käytän s-äännettä puheessa

Osaan s:n sanoissa ja lauseissa

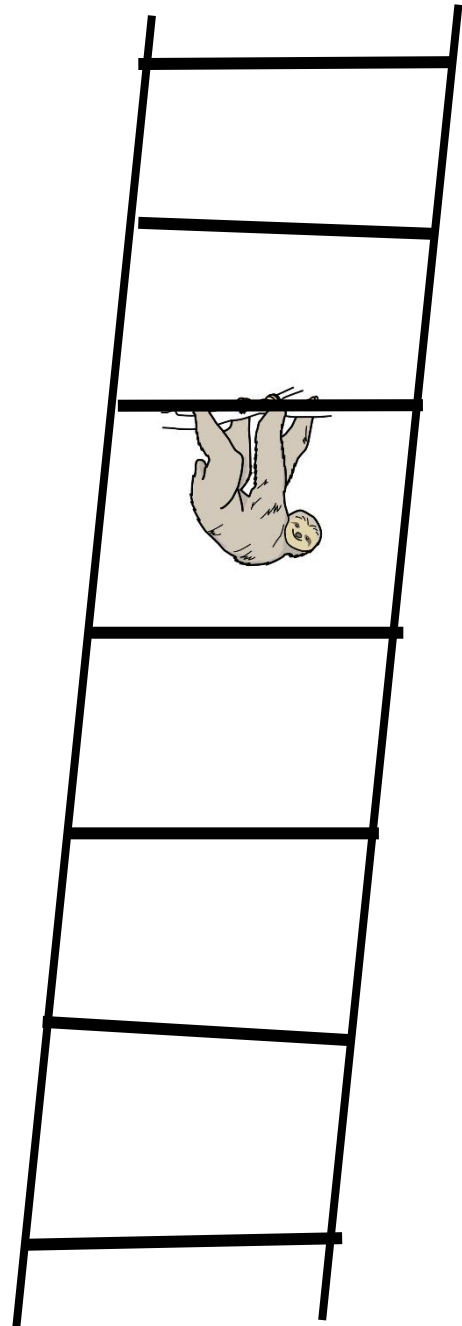
Osaan s:n joissakin sanoissa

Osaan s:n tavuissa

Osaan sihistä (sanoa s:n yksittäisenä äänteenä)

Tiedän/kuulen onko sanoissa s

Kieleni liikkuu ja tottelee minua

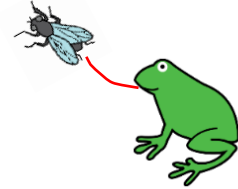
KIELIJUMPPA

S-äänteen tuottamista varten kielen ja leuan liikkeiden täytyy olla riittävän eriytyneet toisistaan. Tämän vuoksi alussa on hyvä harjoitella kielijumppaa kielen ja leuan liikkeiden eriyttämiseksi toisistaan. Kotona kielijumppaa voi tehdä esim. hammaspesun yhteydessä. Kielijumppaa on hyvä harjoitella peilin ääressä.

SAMMAKKO:

Nosta kieli ylähuulelle ja yritä napata ”kärpänen” nopeasti suuhun. Suu on koko ajan auki.

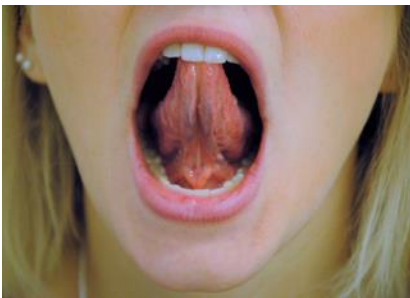

HISSI:

Kieli nousee ensin hissillä ylähampaiden taakse hammasvallille. Sen jälkeen kieli laskee hissillä alahampaiden taakse. Toista liikettä. **HUOM!** Leuka ei liiku ja suu pysyy koko ajan auki.

VIRTAHEPO:

Kieli nousee ylös ylähampaiden taakse hammasvallille ja pysyy ylhäällä suun liikkeessa kiinni ja auki. **HUOM!** Hampaat menevät yhteen ja erilleen, jolloin leuka liikkuu ylös – alas.

RULLA:

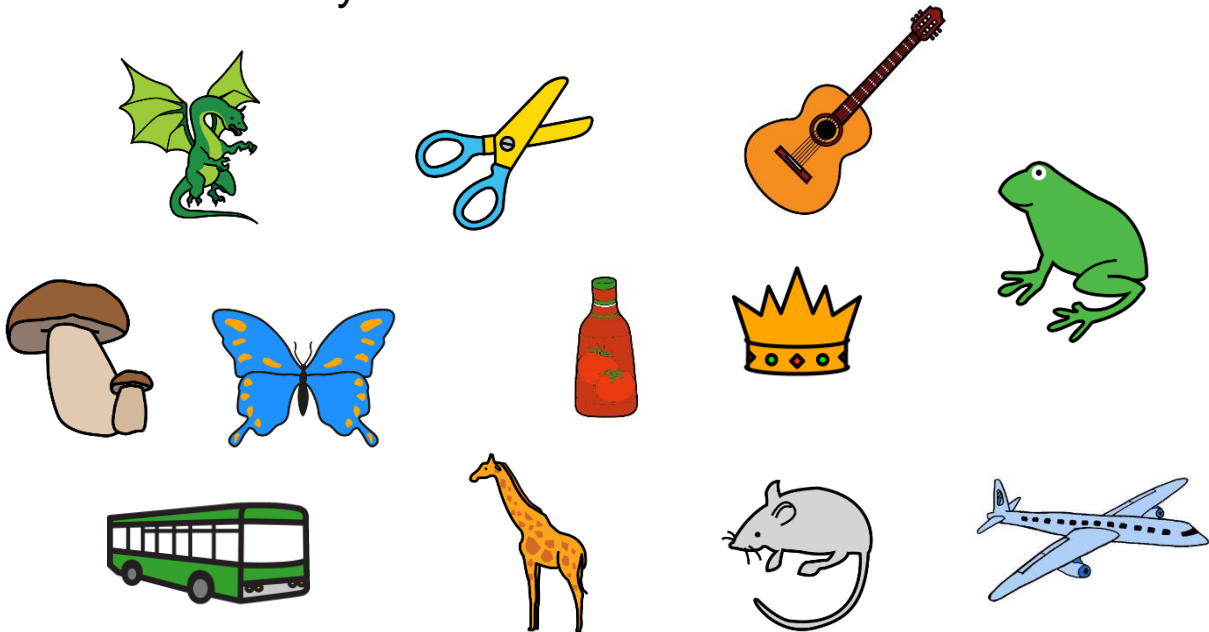

Yritä saada kieli maton lailla rullalle nappaamalla kielestä kiinni ylähampailla.

S-äänteen erottaminen sanoista on osa s-äänteen harjoittelua

1. Kuuntele kuuluuko alla olevien kuvien nimissä S. Montako löysit?

2. Makustele kuuluuko kavereidesi nimissä, kadunnimissä, kauppojen nimissä, lelujen nimissä S.
3. Etsi lehdistä kuvia joiden nimissä kuuluu S ja liimaa ne paperille
4. Aikuinen sanoo s-sanoja oikein ja väärin. Kuuntele miten meni. Korjatkaa yhdessä. Aikuinen voi sanoa esim. s-äänteen t:nä tai virheellisenä niin, että kieli on etuhampaiden välissä.

oikein

wäärin

PILLIHARJOITUKSET

KISSANVIIKSET:

Voit kokeilla myös pillin sijaan laittaa kynän tai etusormen hampaiden väliin.

Pilli auttaa ohjaamaan kielen oikealle paikalle ylähampaiden taakse hammasvallille ja pitämään pienen raon ylä- ja alahampaiden välissä.

Laita pilli poikittain hampaiden väliin ja puraise kevyesti hampaat yhteen niin, että pilli jää hampaiden väliin. Vie kieli ylös ylähampaiden taakse hammasvallille. Tuota siihenää pilli hampaiden välissä ja kieli ylhäällä hammasvallilla.

PILLIIN VIHILTÄMINEN:

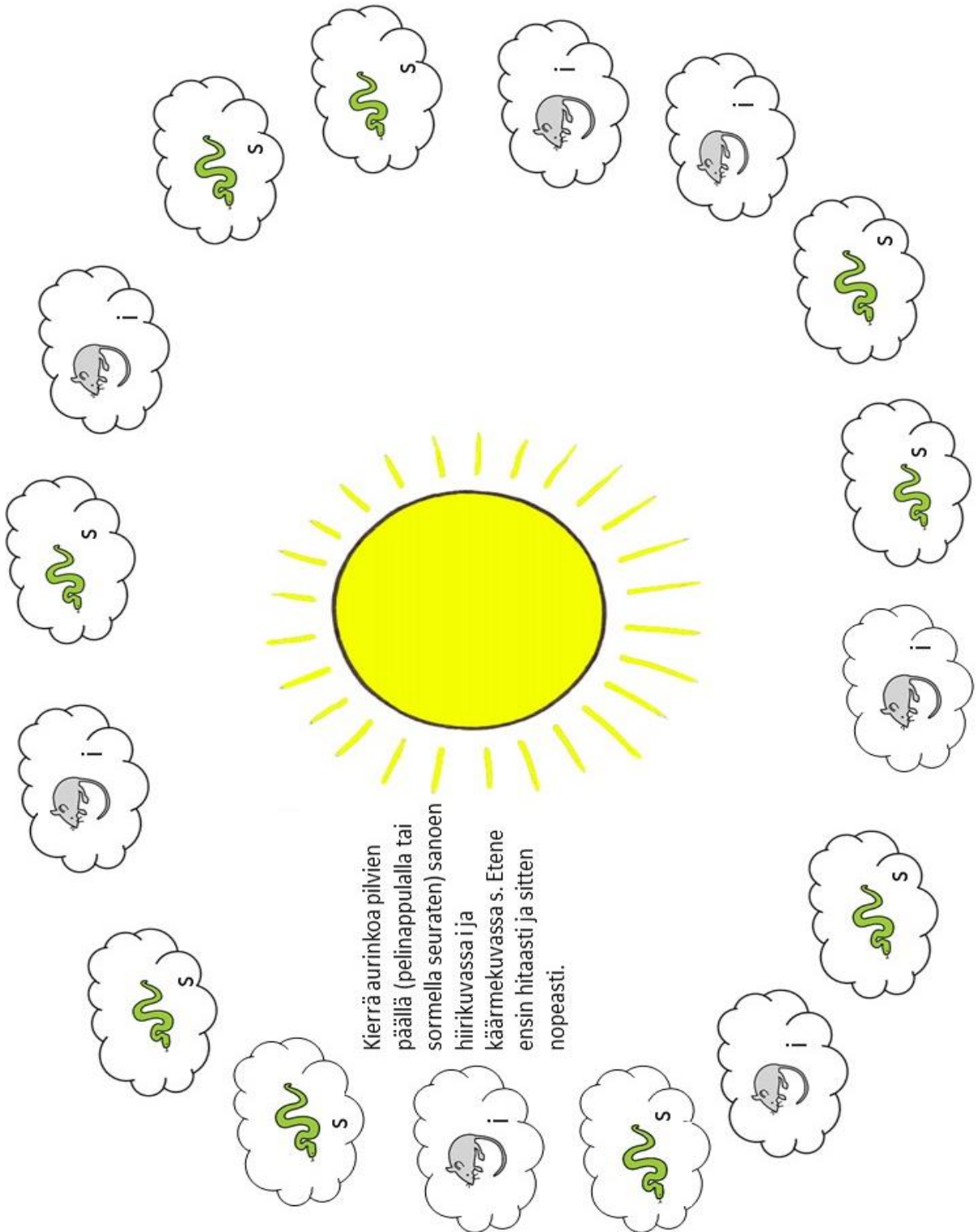
Harjoitus auttaa havaitsemaan, että ilmapirta tulee siihenää tuottaessa oikeasta paikasta eli kielen keskeltä, eikä kielen laidoilta.

Laita pilli pystyasentoon ja vie ylös ylähampaiden taakse hammasvallille. Vie myös kieli ylös ylähampaiden taakse hammasvallille. Tuota siihenää pilliin. Tällöin pillistä tulisi kuulua vihellystä, mikäli siihenä tuotetaan oikeasta paikkaa.

YKSITTÄISEN SIHINÄN HARJOITTELU

 <p>KÄÄRME SIHISEE:SSSSSS</p>	 <p>OLLAAN HILJAA : SSS</p>	 <p>TUULI SUHISEE PUISSA:SSSS</p>	 <p>SAHATAAN : SSS, SSS,SSS</p>	 <p>KÄÄRME SIHISEE:SSSSSS</p>	 <p>OLLAAN HILJAA : SSS</p>	 <p>TUULI SUHISEE PUISSA:SSSS</p>	 <p>SAHATAAN : SSS, SSS,SSS</p>	 <p>HEITETÄN KIUKAALLE VETTÄ: DSSS, DSSS</p>	 <p>MIES AIVASTAA: AAAAADS!</p>	 <p>PUMPATAAN RENKAASEEN ILMAA: S – S – S</p>	 <p>RENKAASTA TYHJENEE ILMA: PSSSSSS</p>	 <p>HEITETÄN KIUKAALLE VETTÄ: DSSS, DSSS</p>	 <p>MIES AIVASTAA: AAAAADS!</p>	 <p>PUMPATAAN RENKAASEEN ILMAA: S – S – S</p>	 <p>RENKAASTA TYHJENEE ILMA: PSSSSSS</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	---	---	--	--	---

SIHINÄN YHDISTÄMINEN VOKAALIIN

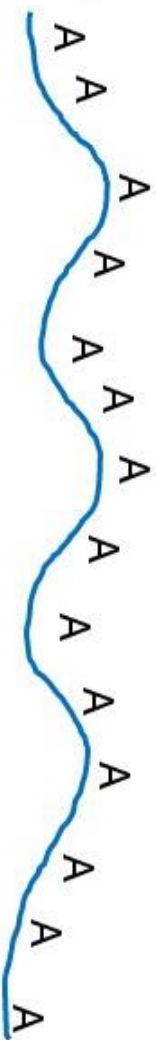
Kierrä aurinkoa pilvien
päällä (pelinappulalla tai
sormella seuraten) sanoen
hiirikuvassa i ja
käärme kuvassa s. Etene
ensin hitaasti ja sitten
nopeasti.

AUTOT JARRUTTAVAT

Piirrä kynällä ajoreitti autosta jarrutuksiin. Seuraa sormella ajoreittiä ja sano aaa. Lopussa muista jarrutus aaaass.

AAAAAAA

SSSSSSSS

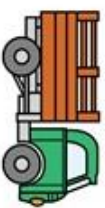
|||||||

SSSSSSSS

EEEEEE

SSSSSSSS

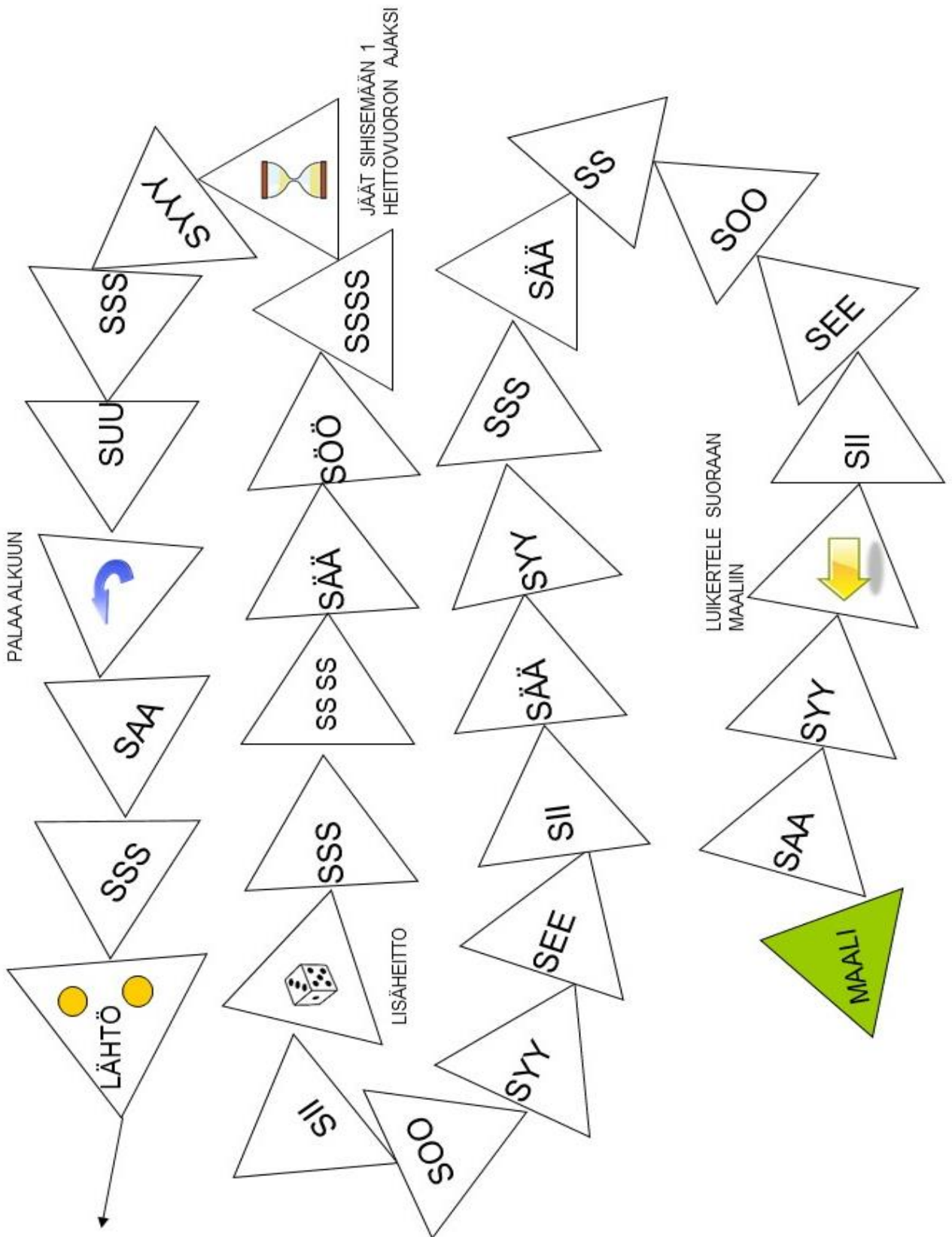
OOOOOO

SSSSSSS

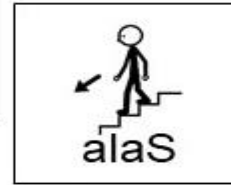
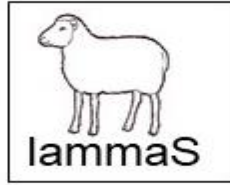

UUUUUU

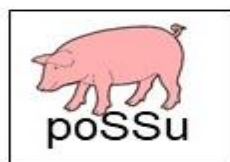
SSSSSSSS

S-ÄÄNNE SANOISSA

Pelatkaa yhdessä peliä sanoen s:t oikein. Tauko ennen tai jälkeen s-äänteen auttaa s:n tuottamisessa esim. mie-s, s-iili, po-ssu

S-ÄÄNNE LAUSEISSA

MAALI

Silli sieppaa Sepon housut

Liukas sipuli

Silakat saapuivat satamaan

Kastemato uiskentelee tiskialtaassa

Mustekala mussuttaa sipsejä

Sonni matkustaa passin kanssa

Kuningas suuttuu suihkussa

Ananas säikähtää

Silakat seilaavat soutuveneellä

Sapeli kalisee

Kaksi suomalaista saunoo

Silli peseytyy lätkässä

Susi nuolaisee limsaa

Sitkeä sammakko

Sininen lammas vitsailee

Kissa pissii soppaan

Lammas syö saippuan

Sisilisko sihisee autossa

Sukka kastuu eteisessä

Seteli kahisee taskussa

Salapoliisi käskee suklaalle

Seppo-papukaija supattaa

Saukko sukeltaa uima-altaassa

Leivos sulaa kassissa

  LÄHTÖ

VINKKEJÄ S-ÄÄNTEEN YLEISTÄMISEKSI PUHEESEEN

Alias-peli:

Valitkaa peliin S-sanakortteja. Kertokaa vuorotellen toisillenne kortin kuvista ja yrittäkää arvata toisen selittämät sanat oikein. Kiinnittäkää pelin aikana huomiota S-äänteisiin.

Piirrä ja arvaa:

Tarvitset kynän ja paperin. Piirtäkää toisillenne vuorotellen S-sanoja ja yrittäkää arvata, minkä sanan toinen piirtää.

Muistipelit:

Pelatkaa kotoa löytyvää muistipeliä ja kiinnittäkää huomiota S-äänteen sanomiseen.

Laulut:

Laulakaa jotain tuttua laulua ja kiinnittäkää huomiota S-äänteeseen esim. JäniS iStui maaSSa, SutSi SatSi SatSaa jne.

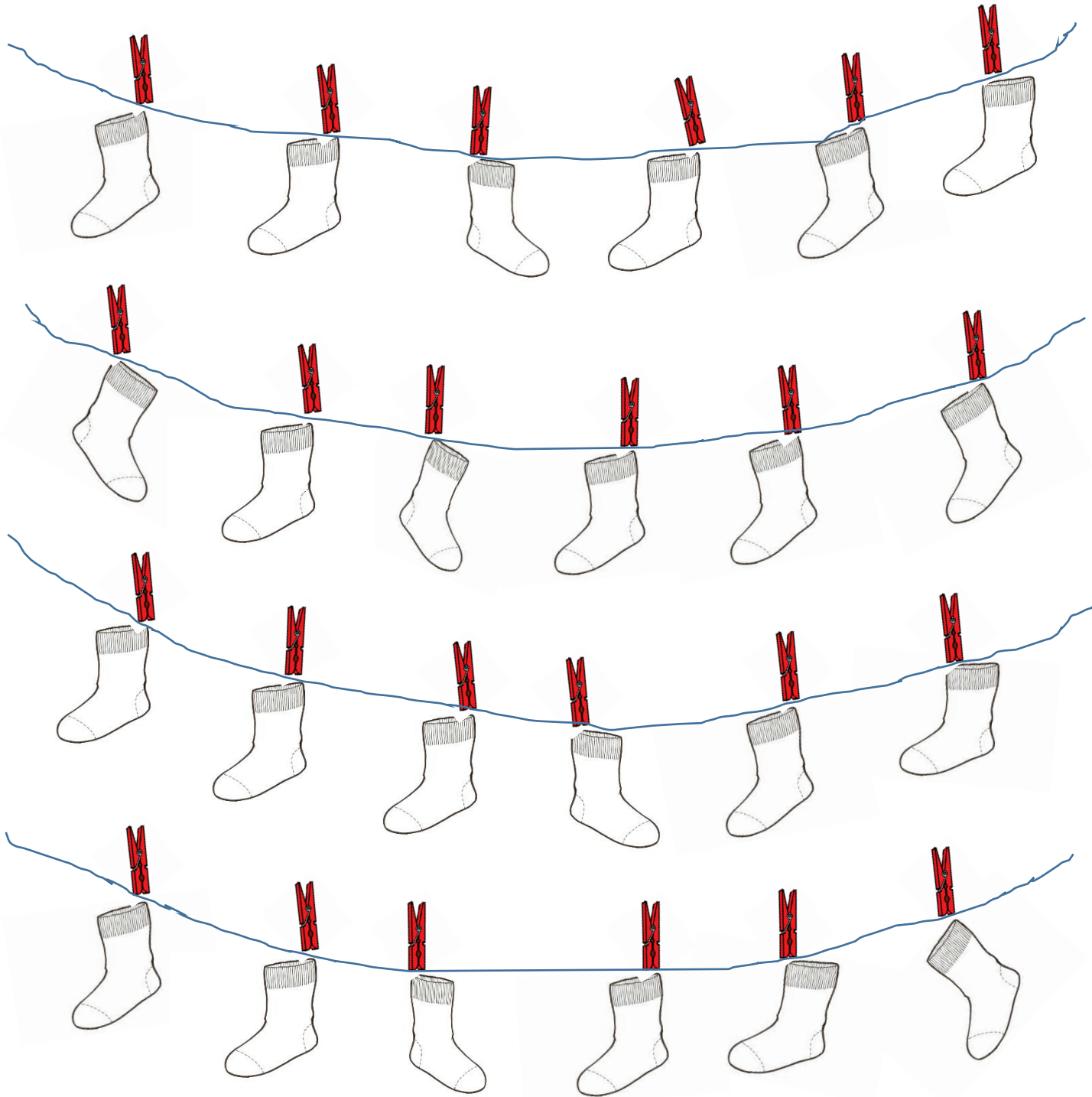
Laiva on lastattu:

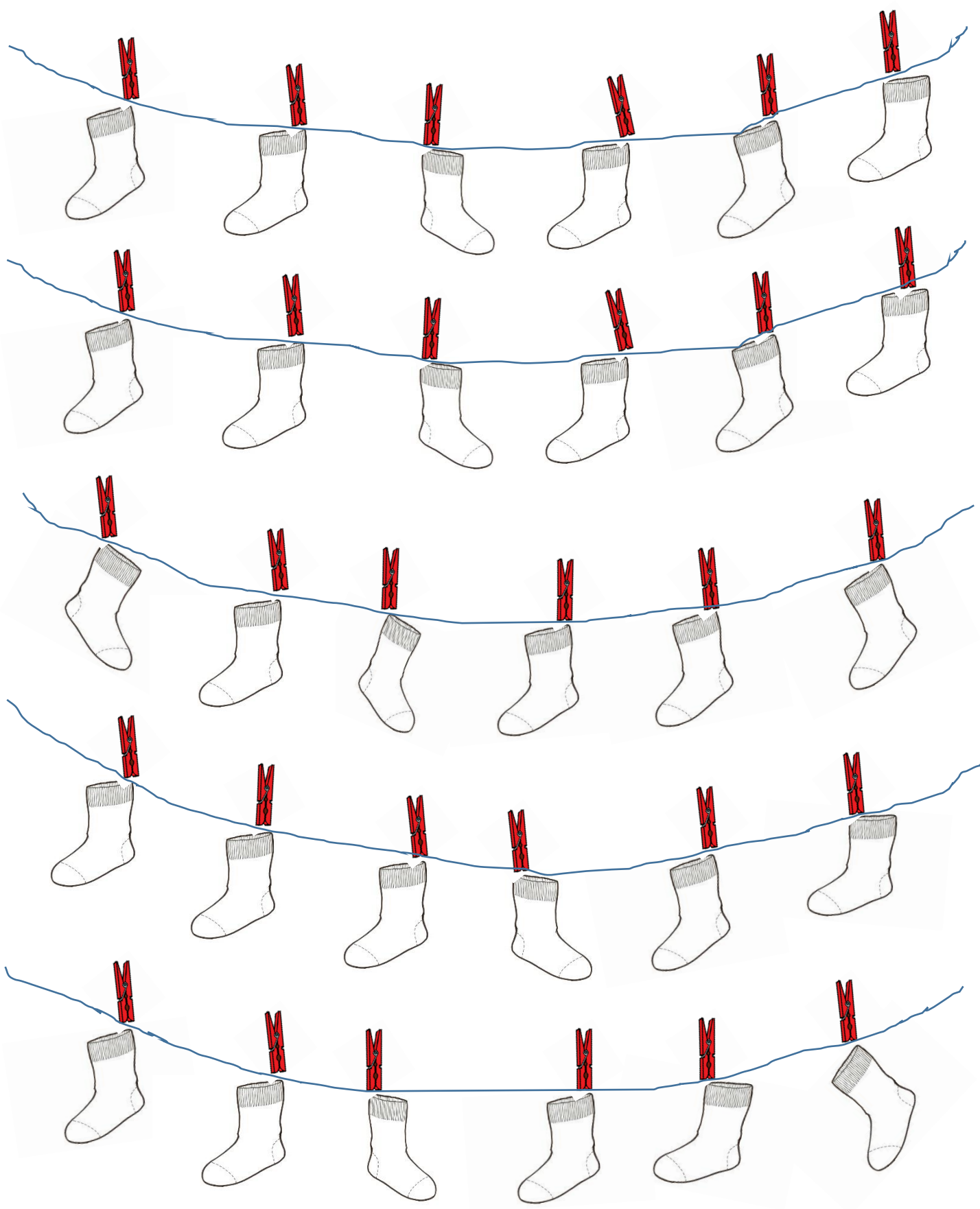
Laiva on lastattu S-sanoilla tai S-lauseilla. Keksikää vuorotellen sanoja tai lauseita, joissa on S: "Laiva on lastattu suolalla, ystävällä... jne." tai "Sammakko saunoo sairaalassa".

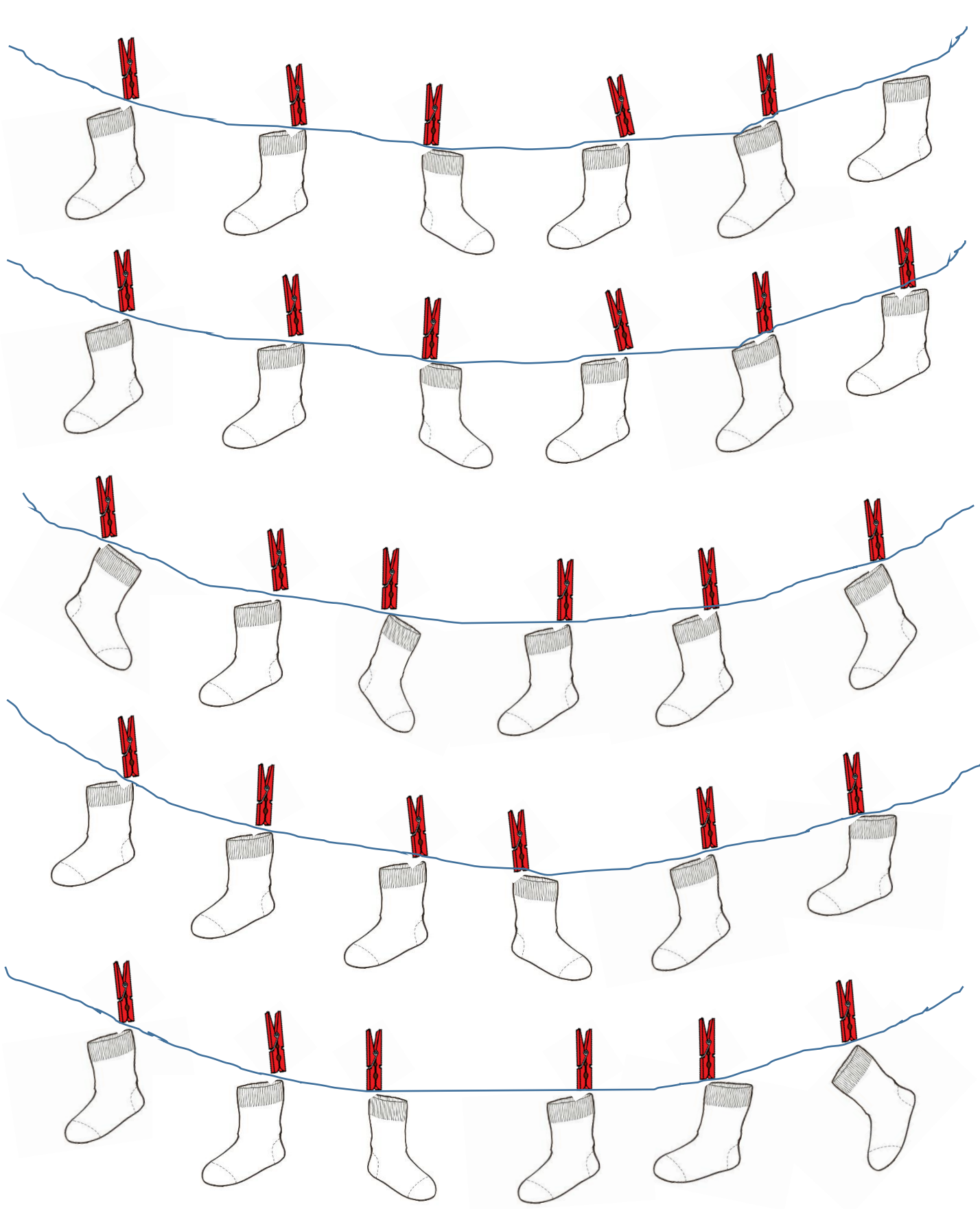
Mikä tahansa peli:

Pelatkaa kotoa löytyvää peliä ja kiinnittäkää huomiota S-sanoihin pelin aikana.

Väritä sukka aina kun olet harjoitellut. Harjoittele joka päivä 5–10 minuuttia kerrallaan. Tsemppiä harjoitteluun!

Puheterapia
Kuvat: www.papunet.fi
20.12.2020